

Posudek oponenta disertační práce Marcela Koníčka
“Mýty a metamorfózy: Fantastické světy v současné japonské literatuře”
předkládané v roce 2023 na Ústavu asijských studií

Předkládaná práce důkladným a promyšleným způsobem zpracovává téma fantastických světů v současné japonské literatuře. Opírajíc se hlavně o teorii fikčních světů Lubomíra Doležela, ovšem využívajíc rovněž další teorie vztahující se k fantastičnu v literatuře, mezi jinými hlavně poměrně nový koncept nepřírozené naratologie Jana Albera, práce představuje velmi cenné a přínosné analýzy děl vybraných současných japonských autorů z hlediska využití fantastických prvků v jejich tvorbě. Vzhledem k vysoké míře propracovanosti a mimořádnému přínosu pro dané téma označuji tuto práci za excelentní.

Marcel Koníček si ke své analýze vybírá díla Murakamiho Harukiho, Óeho Kenzaburóa, Medorумы Šuna a Tawady Jóko. Na tomto místě je potřeba ocenit již samotný výběr autorů, který je zajímavý a pestrý, neboť se jedná o autorské osobnosti značně odlišné: Óe Kenzaburó má jako jediný z analyzovaných autorů žitou válečnou zkušenost a je známý jako aktivista a pacifista, oproti tomu Murakami Haruki je autor mimořádně čtenářsky populární, ovšem na rozdíl od ostatních vybraných autorů nikdy neoceněný prestižní Akutagawovou cenou. Okinawan Meodruma Šun zase představuje autora periferie stojícího v (často velmi aktivní) opozici ke geopolitickému centru, a ve svých dílech často odkazuje na specifickou podobu válečného traumatu kolonizovaných. Konečně Tawada Jóko je autorkou trvale žijící v Německu a částečně tvořící v německém jazyce; v jejích dílech hraje výraznou úlohu problematika genderu a sexuality. I přes tuto rozdílnost tvorby jednotlivých autorů byl Marcel Koníček schopen nalézt mezi jejich díly velmi plodné styčné plochy jakož i kontradikce, které pak ve své práci více než účinně vytěžil.

Autor předkládá své argumenty jasným a srozumitelným způsobem. Po formální stránce není práci co vytknout, je přehledně členěna a upravena, napsána vycizelovaným, dobře srozumitelným jazykem.

Autorova práce s prameny je na vynikající až mimořádné úrovni. Kromě podrobné znalosti základních teoretických konceptů, které využívá, vykazuje vysokou úroveň erudice v oblasti dějin a kultury Japonska, literární teorie a historie i co se týče tvorby jednotlivých autorů, obzvláště v případě Óeho, jemuž se autor věnoval ve své magisterské diplomové práci. Ovšem i k ostatním rozebíraným autorům přistupuje s hlubokým porozuměním prozrazujícím důkladné studium jejich tvorby jako celku.

Autor nejenže účinně využívá zvolené teoretické nástroje k propracovaným, podnětným a nebojím se říci až brilantním analýzám rozličných úloh, které hrají fantastické motivy v rozebíraných dílech, ale v některých případech dokonce tyto použité teoretické koncepty dále rozvíjí, jako například v kapitole, kde na roveň Doleželovu pojmu aletického obohacení staví aletické ochuzení jako účinný prostředek fantastiky pro vyjádření významu díla, což představuje jeden z mnoha přínosů této práce.

Práci celkově hodnotím jako mimořádně přínosnou pro studium současné japonské literatury i celkově využívání fantastických motivů coby prostředků pro vyjádření významu(ů) díla; mé následující dotazy proto nemají kritický charakter, jedná se spíše jen o snahu upřesnit či rozvést určité aspekty práce:

1) V teoretické části definujete fantastické prvky jako nadpřirozené bytosti a jevy, se kterými „se ve světě naší zkušenosti nemůžeme setkat“ (s. 17). Nedalo by se však argumentovat, že mnohé z těchto jevů (např. hybridní předměty a místa) jsou typické pro oblast snu, která rovněž patří do oblasti naší zkušenosti?

2) Na s. 99 píšete, že Okinawa byla do r. 1879 „formálně samostatným královstvím Rjúkjú“. Myslím, že by zde bylo na místě dodat, že již od r. 1609 byla Okinawa kolonií klanu Sacuma. Dá se situace Okinawy před druhou světovou válkou skutečně považovat za „pseudokoloniální“ (s. 100) a nikoliv za jednoduše koloniální (za kolonii ostatně považují mnozí její obyvatelé Okinawu dodnes)?

3) U analýzy Koupelny Tawady Jóko uvádíte, že Bettina Brandtová popisuje tvorbu této autorky jako „surrealistickou“ (s. 175). Jakým způsobem se ke vztahu surrealismu k fantastické literatuře staví teoretikové, jejichž metodologie jste využil ve své práci, tj. Doležel, Alber a další? Jaký názor máte na tento vztah vy sám?

Předběžně klasifikuji předloženou disertační práci jako **prospěl**.

Ve Staré Vsi n/O dne 21. prosince 2023

Mgr. et Mgr. Veronika Abbasová, Ph.D.